

Til Statsministeren

Politiets kapasitet er avgjørende for Norges beredskap

Konkrete grep for å levere på Plan for Norge – politiet, totalforsvar, beredskap og grensekontroll

Parat organiserer arbeidstakere og ledere i samfunnskritiske virksomheter, og har en betydelig medlemsgruppe i politiet gjennom Norges Politilederslag i Parat (NPL) og Parat politiet.

Vi viser til Regjeringens plan for Norge 2025–2029, og særlig ambisjonene knyttet til trygghet, kriminalitetsbekjempelse, totalforsvaret, sivil beredskap og grensekontroll. Vi deler regjeringens situasjonsbeskrivelse. Norge står i en mer alvorlig og sammensatt sikkerhetspolitisk situasjon, samtidig som kriminalitetsbildet blir mer komplekst. Nettopp derfor vil Plan for Norge bli vurdert på evnen til å omsette mål til faktisk kapasitet. En kapasitet som vil ha betydning for hvilken tillit befolkningen vil ha til politiet i årene som kommer.

Vår klare vurdering er at dette krever politiske beslutninger allerede i 2026, og at noen av disse beslutningene bør tas i revidert nasjonalbudsjett til våren. Våre vurderinger bygger på løpende dialog med politiledere og ansatte i politiet, og på erfaringer fra arbeidshverdagen i førstelinjen og i beredskapsfunksjoner over hele landet.

1. Økt kapasitet i politiet forutsetter økt kapasitet i utdanningen

Regjeringen peker på behovet for et mer robust politi og bedre grensekontroll. Dette forutsetter tilstrekkelig tilgang på kvalifisert personell over tid.

Vi mener det er nødvendig at regjeringen allerede i revidert nasjonalbudsjett 2026 legger frem økte rammer til Politihøgskolen, slik at utdanningskapasiteten kan økes. Politiet står overfor et langsiktig økt kapasitetsbehov, både som følge av økte oppgaver, høyere beredskapskrav og et mer krevende kriminalitetsbilde.

Uten en tidlig og forutsigbar opptopping av utdanningskapasiteten vil mangelen på politifolk forsterkes i årene som kommer. Dette er et strukturelt problem som ikke kan løses med midlertidige tiltak eller effektivisering alene. En styrking av Politihøgskolen i 2026 vil være et tydelig signal om at regjeringen mener alvor med ambisjonene i Plan for Norge.

2. Fullfinansiering av politiets digitale løft som del av grunnleggende beredskapskapasitet

Regjeringen peker i Plan for Norge på et mer sammensatt trusselbilde, økt digital sårbarhet og behovet for styrket evne til å forebygge og bekjempe alvorlig kriminalitet. I denne sammenhengen er politiets digitale kapasitet en grunnleggende forutsetning for forsvarlig drift, effektiv oppgaveløsning og tilstrekkelig beredskap.

Vi mener det er nødvendig at regjeringen sikrer fullfinansiering av politiets digitale løft, som en integrert del av oppfølgingen av Plan for Norge. Politiets kjerneoppgaver innen beredskap, kriminalitetsbekjempelse, grensekontroll og samvirke forutsetter stabile, sikre

og fremtidsrettede IKT-løsninger.

Manglende eller etappevis finansiering av digitale løsninger innebærer risiko for redusert operativ evne, svakere håndtering av digitale og sammensatte trusler, samt mindre effektiv ressursutnyttelse i politiet og i straffesakskjeden samlet sett.

I et mer krevende sikkerhets- og trusselbilde kan digitale systemer ikke behandles som ordinære utviklingstiltak. De må inngå som en del av politiets grunnleggende beredskaps- og styringskapasitet. Fullfinansiering av det digitale løftet bør derfor ses i sammenheng med regjeringens arbeid med sivil beredskap og totalforsvaret, og følges opp i prioriteringene for 2026 og i årene som kommer.

3. Beskyttelse av kritisk infrastruktur som del av politiets samfunnsoppdrag

Regjeringen legger i Plan for Norge vekt på styrket totalberedskap og økt beskyttelse av kritisk infrastruktur. NPL og Parat politiet mener dette forutsetter en tydeligere operativ rolle for politiet i arbeidet med å forebygge, avdekke og håndtere hendelser som rammer kritiske samfunnsfunksjoner.

Politiets ansvar knyttet til beskyttelse av kritisk infrastruktur, både fysisk og digitalt, bør tydeliggjøres i det videre arbeidet med sivil beredskap og totalforsvaret. Dette må følges opp med tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse og systematisk trening og øving.

I et trusselbilde preget av sammensatte og hybride trusler er grenseflatene mellom kriminalitet, sabotasje og sikkerhetspolitiske hendelser mindre tydelige enn tidligere. Dette stiller økte krav til politiets evne til tidlig håndtering og samvirke med andre beredskapsaktører.

Vi mener dette bør reflekteres tydeligere i regjeringens oppfølging av Plan for Norge.

4. Grensekontroll må følges opp med operativ kapasitet og gjennomføringsevne

Regjeringen peker i Plan for Norge på behovet for bedre grensekontroll og økt innsats mot grensekryssende kriminalitet og kriminelle nettverk. NPL og Parat politiet vil understreke at dette forutsetter tilstrekkelig operativ kapasitet i politiet.

Effektiv grensekontroll handler ikke bare om regelverk og formelle hjemler, men om bemanning, kompetanse, teknologi og etterretning som gjør politiet i stand til å gjennomføre oppgavene i praksis. Manglende kapasitet vil svekke gjennomføringsevnen, uavhengig av politiske ambisjoner. Vi mener regjeringen bør sikre at politiets grensekontrollkapasitet vurderes helhetlig i sammenheng med arbeidet mot alvorlig og organisert kriminalitet, og at dette følges opp med tydelige prioriteringer og nødvendige ressurser i 2026.

5. Politiets rolle i totalforsvaret må styrkes gjennom kapasitet og samvirke

Regjeringen understreker betydningen av totalforsvaret og samspillet mellom sivile og militære ressurser. Parat mener politiets rolle i totalforsvaret bør styrkes gjennom økt kapasitet, relevant kompetanse og bedre samvirke.

NPL og Parat politiet foreslår at regjeringen vurderer modeller for å styrke politiets kapasitet innenfor hele krisespekteret, herunder særskilt kompetanse innen operativ beredskap, etterretning, etterforskning, cyber og grensekontroll. Formålet må være å styrke politiets evne til å løse sine oppgaver i fred, krise og væpnet konflikt, og legge til rette for bedre samvirke med Forsvaret der dette er relevant.

- styrke politiets evne til å håndtere alvorlige hendelser i fredstid
- bidra til mer systematisk samvirke og øving mellom politi og forsvar
- gi økt utholdenhet og fleksibilitet i totalforsvaret

Tiltakene må utformes slik at de ikke svekker politiets evne til å ivareta sitt sivile samfunnsoppdrag, men tvert imot bidrar til økt samlet beredskap og utholdenhet i totalforsvaret. En eventuell bruk av politiets ressurser i Forsvarets struktur forutsetter politisk beslutning.

6. Egen langtidsplan for politiet, med tydelig mandat og fremdrift

Regjeringen varsler en langtidsplan for sivil beredskap i 2026. Parat mener dette bør suppleres med en egen langtidsplan for politiet, og som en sentral og prioritert del av arbeidet med sivil beredskap.

En slik plan må:

- bygge på politifaglige vurderinger
- angi realistiske ambisjonsnivåer for beredskap, kriminalitetsbekjempelse og grensekontroll
- inneholde forpliktende økonomiske rammer
- gi Stortinget et tydelig grunnlag for prioriteringer

Politiets rolle og behov risikerer å bli for lite konkretisert i brede, sektorovergrepene dokumenter. En egen langtidsplan vil derfor være avgjørende for å sikre gjennomføringsevne. Gjennomføringsevne og kapasitetsbygging legger grunnlaget for at politiet kan beholde en helt nødvendig tillit fra innbyggerne.

7. Fra mål til gjennomføring

Plan for Norge legger opp til årlig revisjon og politisk styring. På justis- og beredskapsfeltet betyr dette at regjeringen må legge opp til tydelige delleveranser, korte beslutningslinjer og mindre venting.

Vi mener at arbeidet med politirolleutvalget og andre pågående prosesser må organiseres slik at nødvendige tiltak kan besluttet fortløpende, og ikke skyves ut i tid.

Avslutning

Norges Politilederlag og Parat politiet ønsker å bidra konstruktivt til regjeringens arbeid med å følge opp Plan for Norge. Vi ber derfor om et møte med Statsministerens kontor og relevante departementer for å drøfte hvordan forslagene over kan inngå i regjeringens prioriteringer allerede i 2026.

Kjetil Ravlo
Forbundsleder
Norges Politilederlag

Einar F Tolo-Kaldhol
Hovedtillitsvalgt
Parat politiet